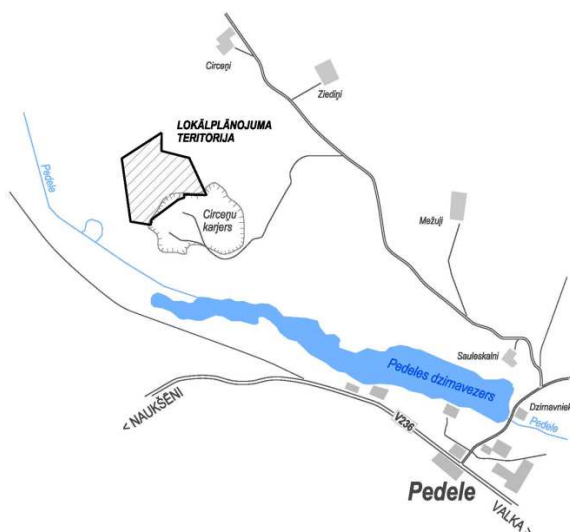

Valkas novada
**LOKĀLPLĀNOJUMS DAĻAI NO NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA “VALSTS
MEŽS 94880040040” ZEMES VIENĪBAI AR KADASTRA APZĪMĒJUMU
94880010023**

VIDES PĀRSKATS

PASŪTĪTĀJS UN IZSTRĀDES
IEROSINĀTĀJS:

Vainodes iela 1, Rīga, LV -1004
lvm@lvm.lv

IZSTRĀDĀTĀJS:

Maija 16-3, Rīga, LV-1006
birojs@planosana.lv
www.planosana.lv

IZSTRĀDES VADĪTĀJS NO
PAŠVALDĪBAS PUSE:

Ingars Siliņš

Valkas novada domes
teritorijas plānotājs

Saturs

VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI.....	4
ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀ ATTĪSTĪBA, JA DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS.....	10
Ģeogrāfiskais novietojums.....	10
Ģeoloģija un hidroģeoloģija, virszemes ūdeņi	10
Ainava un apdzīvojums, saimnieciskā darbība.....	11
VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	11
AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	11
PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	12
Tiešās ietekmes.....	12
Netiešās ietekmes.....	13
Īslaicīgās ietekmes	13
Ilglaičīgās ietekmes	13
Summārās ietekmes.....	13
RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI	14
Risinājumi ietekmes mazināšanai karjera ierīkošanas un izstrādes laikā	14
Risinājumi potenciālās ietekmes uz dabas vērtībām minimizēšanai	14
ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS.....	14
IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	15
PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	15
PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	15
KOPSAVILKUMS	16

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Vides pārskatā analizētā un vērtētā lokālplānojuma izstrādes mērķis ir mainīt teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no „Meža teritorijas” uz „Rūpnieciskas apbūves teritorija”.

Spēkā esošajā Valkas novada teritorijas plānojumā noteikts - ja funkcionālajā zonējumā „Mežu teritorijas” ieguves karjera platība pārsniedz 2 ha, tad darbības realizēšanai ir jāizstrādā lokālplānojums, paredzot funkcionālā zonējuma maiņu. Tā kā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 94880010023 tiek plānota derīgo izrakteņu (smilts, smilts – grants) ieguve 5,81 ha platībā, šī iecere pakļaujas kritērijiem, kas nosaka, ka jāizstrādā lokālplānojums. Lokālplānojuma izstrādes risinājumu pamats - 2018.gada 13.jūnijā Valkas novada pašvaldībā saņemtais AS „Latvijas valsts meži” iesniegums ar lūgumu uzsākt lokālplānojuma izstrādes procedūru daļai no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, jo tajā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve.

Lokālplānojuma izstrāde veikta pamatojoties uz:

- Valkas novada domes 2018.gada 28.jūnijā pieņemto lēmumu, protokols Nr.7 „Par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu daļai no nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, rūpnieciskās apbūves teritorijas izveidošanai Valkas pagastā”.

Lokālplānojums izstrādāts saskaņā ar:

- likumu “Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011);
- Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”;
- Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” u.c. spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kuriem sasaiste ar lokālplānojumam pakļauto teritoriju:

- Valkas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037.gadam;
- Valkas novada teritorijas plānojums (Valkas novada domes 2016.gada 29.decembra saistošie noteikumi Nr.21).

Vides pārraudzības valsts birojs (VPVB), izvērtējot AS “Latvijas Valsts meži” 2018.gada 11.decembrī iesniegto iesniegumu „Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības izvērtēšanu” atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām, 2018.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu Nr. 4-02/89 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Vides pārskata projekts sagatavots, izvērtējot lokālplānojuma 1.redakciju, tajā noteiktos risinājumus, to pamatojumus, kā arī ņemot vērā attiecināmo normatīvo aktu prasības. Lokālplānojuma 1.redakcija un Vides pārskata projekts tika izstrādāti vienlaicīgi, tādējādi nodrošinot kopēju dokumentu publiskās apspriešanas pasākumus, nosakot vienu publiskās apspriešanas laiku un publiskās apspriešanas sanākumi. Vides pārskata izstrādē izmantoti dažādi informācijas avoti – publiski pieejamas datu bāzes, Valkas pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, institūciju sniegtie nosacījumi un informācija, kas saistīta ar nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" priekšizpēti pirms potenciālo derīgo izrakteņu izstrādes plānošanas.

VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

Vides pārraudzības valsts birojs, izvērtējot Valkas novada pašvaldības 2018.gada 11.decembrī iesniegto iesniegumu „Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības izvērtēšanu” atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām, 2018.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu Nr. 4-02/89 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Izstrādātājs (atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23.marta noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III daļā noteiktajam) ir veicis konsultācijas par plānošanas dokumenta stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar:

- Valsts vides dienesta Valmieras reģionālo vides pārvaldi;
- Dabas aizsardzības pārvaldes administrāciju;
- Veselības inspekciju u.c. institūcijām saistībā ar nosacījumiem par lokālpilnošuma īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību.

Konsultācijās par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) sagatavošanu iesaistīto institūciju rezultāti:

Institūcija	Rekomendācijas un komentāri par SIVN nepieciešamību
Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde	Lokālpilnošums atbilst Novērtējuma likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, kā arī tas, ka derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā ir iekļauta Novērtējuma likuma 2. pielikumā, kurā norādītas darbības, kurām nepieciešams ietekmes sākotnējais izvērtējums. Lokālpilnošuma teritorija atrodas ~ 3 km no Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas robežas, līdz ar to ir jāievēro Līguma starp Latvijas un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējuma pārrobežu kontekstā nosacījumi.
Dabas aizsardzības pārvalde (DAP)	Lokālpilnošuma teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā un ~ 200 m attālumā no Pedeles upes. Ņemot vērā plānoto darbību – derīgo izrakteņu ieguvi vairāk kā 5 ha platībā, DAP administrācijas vērtējumā ietekme uz Pedeles upi var tikt uzskatīta par nozīmīgu, tāpēc plānošanas dokumentam būtu jāpiemēro Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
Veselības inspekcija	Rekomendē izstrādāt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, uzmanību pievēršot tādiem sabiedrības un vides veselības riskiem kā troksnis un gaisa kvalitāte.

Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 83.punktu un Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 11.punktu, Valkas novada dome 2019.gada 30.maijā pieņēma lēmumu par Lokālpilnošuma daļai no nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, rūpnieciskās apbūves teritorijas izveidošanai Valkas pagastā, pirmās redakcijas un Vides pārskata projekta nodošanu publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai (protokols Nr.8, 17.§). Publiskās apspriešanas termiņš tika noteikts 30 dienas no paziņojuma publicēšanas dienas. Ar Lokālpilnošuma pirmo redakciju un Vides pārskata projektu varēja iepazīties Valkas novada domē, Valkā, Beverīnas ielā 3, 12.kabinetā, katru darba dienu no plkst.8:00 līdz 17:00, izņemot piektdienās,

kad varēja iepazīties līdz 16:00. Ar elektronisko versiju bija iespējams iepazīties zemāk un valsts vienotajā ģeoportālā www.geolatvija.lv Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2019.gada 19.jūnijā plkst. 16:00 Valkas novada domē, Beverīnas ielā 3, 2.stāva zālē, Valkā, Valkas novadā. Rakstveida priekšlikumi bija iesniedzami Valkas novada domē, Beverīnas ielā 3, 12.kabinetā, katru darba dienu no plkst.8:00 – 17:00, piektdienās līdz plkst.16:00, vai nosūtāmi pa pastu – Valkas novada dome, Beverīnas iela 3, Valkā, Valkas novads, LV-4701. Sabiedriskās apspriešanas laikā no sabiedrības rakstveida priekšlikumi netika saņemti.

Valkas novada dome 2019. gada 7. oktobrī Vides pārraudzības valsts birojā iesniedza lokālpilnojumā nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Valkas pagastā, Valkas novadā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatu, ko veica un sagatavoja IK "Plānošanas eksperti".

2019. gada 11.novembrī VPVB izsniedza atzinumu Nr.4-03/19 "Par Lokālpilnojumā nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Vides pārskatu".

Apkopojums par Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) atzinumā Nr. 4-03/19 norādīto papildinājumu iekļaušanu lokālpilnojumā nekustamā īpašuma "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 Vides pārskata (VP) aktuālajā redakcijā:

N.p.k.	VPVB norāde par nepieciešamo papildinājumu	Komentārs par VP aktuālās redakcijas papildinājumu
1.	Kā vienīgā alternatīva aplūkota "0" alternatīva, kad tiek saglabāta dabā esošā situācija. Vides pārskats un pats plānošanas dokuments kvalitatīvi vairāk iegūtu, ja atbilstoši SIVN veikšanas jēgai un plānošanas dokumenta veidam Vides pārskatā būtu vismaz priekšlikumu līmenī apsvērti alternatīvie plānošanas risinājumi vai Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN) nosacījumi (ne tikai "0" alternatīva).	Atbilstoši VPVB norādījumiem papildināta Vides pārskata sadaļa "Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums". Tajā ir izdalītas 2 alternatīvas: 1.alternatīva. Vides pārskatā "0" alternatīva tika aplūkota kā vienīgā alternatīva, jo lokālpilnošanas etapā nav pietiekamas informācijas, lai varētu izvērtēt ieguves tehnoloģiju alternatīvas. Papildus jau iepriekš apskatītajai "0" alternatīvai, kas apskatīta vides pārskatā, būtu vēl skatāmas funkcionālā zonējuma izmaiņas saskaņā ar Lokālpilnojumā nekustamajam īpašumam "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023. 2.alternatīva. Lokālpilnojumā otrā alternatīva ir funkcionālā zonējuma izmaiņas saskaņā ar Lokālpilnojumā nekustamajam īpašumam "Valsts mežs 94880040040" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023, kā rezultātā plānojumā noteiktais funkcionālais zonējums tiek mainīts no „Meža teritorijas” uz „Rūpnieciskas apbūves teritorija” un tiek realizēta derīgo izrakteņu (smilts, smilts – grants) ieguve 5,81 ha platībā. 2.alternatīvas gadījumā potenciālās ietekmes apskatītas Vides pārskata sadaļā "Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums". Papildus iepriekš paustajam par ietekmēm uz vidi, kas radīsies karjera ierīkošanas un izstrādes laikā, veikti papildinājumu saistībā ar

		<p>ilglaicīgu ietekmi uz vidi, ko radīs jauna ceļa ierīkošana lokālpilnojumā teritorijas sasniegšanai. Jauna ceļa ierīkošana ir nepieciešama, jo esošais ceļš ir pārāk šaurs un nedrošs intensīvai kravu plūsmai. Ņemot to vērā, lokālpilnojumā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos norādīts, ka lokālpilnojumā piekļuve organizējama no AS "Latvijas valsts meži" ierīkotā ceļa. Izvērtējot šo alternatīvu, ir secināms, ka no vienas puses jaunas piekļuves ierīkošanas saistāma ar zemes bojājumiem, tomēr tā būtu vērtējama kā atbilstošāka no drošības viedokļa. Novirzot smagā transporta plūsmu, kas izvedīs no karjera izstrādāto materiālu, no ceļa, kas tiek izmantots kā pārvietošanās ceļš līdz viensētām, uzlabosies ceļu satiksmes drošība. Plūsmas novirzīšana pa atsevišķu izbūvētu ceļu samazinās trokšņa ietekmi uz tuvākajām dzīvojamajām mājām. Informācija par transporta plūsmas alternatīvo variantu iekļauta kā papildinājums Vides pārskata sadaļā "Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu būtiskākās ietekmes uz vidi novērtējums".</p>
2.	<p>Vides pārskatā būtu iekļaujamas ziņas par līdzšinējo derīgo izrakteņu ieguvu un pašreizējiem vides apstākļiem blakusteritorijā esošajā pamestajā Circeņu karjerā, tostarp izvērtējot nepieciešamību veikt karjera rekultivācijas darbus.</p>	<p>Lokālpilnojumā teritorijai piegulošajā Circeņu karjerā derīgo izrakteņu ieguve ir izbeigta vairāk kā pirms 10 gadiem. Rekultivācija netika veikta, jo karjers pēc izstrādes bija salīdzinoši labā estētiskajā kvalitātē. Šobrīd Circeņu karjeru klāj dabiskais apaugums, un šo teritoriju vietējie iedzīvotāji mēdz izmantot rekreācijai pie dabas. Pēc jaunā karjera izstrādes ir plānoti rekultivācijas darbi. Lai saglabātu dabisku un vienmērīgu pāreju ar iepriekš izstrādāto Circeņu karjeru, arī tā daļā, kas robežojas ar jauno karjeru, ir plānota rekultivācija.</p> <p>Attiecīgi papildināta arī Vides pārskata sadaļa "Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi".</p>
3.	<p>Nevar izslēgt, ka smilts-grants un smilts ieguve tiks veikta ar ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu tuvākajā ūdenstecē, kas ir Latvijas/Igaunijas robežupe - <i>Pedeles</i>. Vides pārskats papildināms ar konkrētās ūdensteces raksturojumu un ekoloģiskā stāvokļa vērtējumu.</p>	<p>Pedeles upe, kas Latvijā nav izdalīta kā ūdensobjekts, iztek Igaunijā, kļūst par Igaunijas – Latvijas robežupi un pēc tecējuma pa Valkas novadu, ieplūstot Igaunijā, kļūst par Mazās Emajegi pieteku. Pēc ekspertu vērtējuma, pārrobežu piesārņojuma ietekme no Latvijas uz Igauniju, kā arī no Igaunijas uz Latviju ir novērtēta kā nebūtiska (GAUJAS UPJU BASEINU APGABALA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS 2016.-2021.GADAM).</p> <p>Pedeles upes garums ir 31 km, upes baseina platība 219 km². Upe izplūst no Sakalas augstienes dienvidu nogāzes Koorkūla ezeru sistēmā ietilpstošā Kadastiku ezera. Augštecē apmēram 2,5 km garumā Pedeles upe veido Igaunijas – Latvijas robežlīniju, tad 16 km garumā plūst pa Latvijas teritoriju, šķērso Valkas un</p>

		<p>Valgas pilsētas un ieplūst Vāike - Emajōgi upē aiz Tōlliste ciema.</p> <p>Atbilstošo Gaujas upju baseinu apgabalu pārrobežu ūdens objektu (upju, ezera, piekrastes) kvalitātes novērtējumam, 2013.g.fizikāli ķīmiskā ūdens kvalitāte Pedeles upē, atbilstoši kvalitātes klasei, raksturojama kā ļoti laba.</p> <p>Šajā ziņojumā veiktā ekoloģiskā stāvokļa novērtējuma rezultāti rāda, ka upju ekoloģiskais stāvoklis attiecībā uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezmugurkaulniekiem Latvijas teritorijas pusē vērtējams kā vidējs, kamēr Igaunijā ļoti labs; - makrofītiem – Latvijā un Igaunijā ļoti labs; - zivīm - Latvijā slikts, Igaunijā nav datu; - kopējais ekoloģiskais stāvoklis abās valstīs vidējs. <p>Ziņojuma izstrādātāji norādījuši, ka Pedeles upes ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai būtu svarīgi izpētīt Valkas un Valgas pilsētu piesārņojuma un lauksaimniecības difūzā piesārņojuma ietekmi.</p> <p>Par smilts-grants un smilts ieguvī ar ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu un paredzamo ietekmi uz vidi, tai skaitā virszemes ūdensobjektu kvalitāti šobrīd spriest nav iespējams, jo nav zināmas konkrētas ieguves tehnoloģijas. Šis ir jautājums, kas būtu vērtējams sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros.</p> <p>Informācija par Pedeles upi iekļauta Vides pārskata sadaļā " Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamā attīstība, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots".</p>
4.	Vides pārskats jāpapildina ar informāciju par esošo satiksmes intensitāti iespējamajos transportēšanas maršrutos, kā arī apkārtējās teritorijas autoceļu segumu un kvalitāti.	Lokālplānojuma izstrādes stadijā pieejamā informācija par transportēšanas ceļiem nav pietiekama, lai sniegtu izvērstu ietekmju izvērtējumu. Šobrīd lokālplānojuma teritorijai piebraucamie ceļi ir zemes ceļi apmierinošā kvalitātē. Tomēr, ņemot vērā piekļuves nepieciešamību karjeram ar smago tehniku, ir plānota jauna pievadceļa izbūve, kas ir raksturojama kā ilgstoša ietekme ar pozitīvu efektu – esošo ceļu atslogojums un ceļu satiksmes drošības uzlabošana.
5.	Vides pārskatā iekļaujama informācija par darbības vietas un tuvākās apkārtnes hidromelioratīvo stāvokli, iespēju robežās ņemot vērā derīgā izrakteņa izstrādes metodi un meliorācijas sistēmas pārkārtošanas risinājumus, ja tādi nepieciešami.	Nav pieejama informācija par esošās meliorācijas sistēmas stāvokli un precīziem tehnoloģiskajiem risinājumiem, ko plāno karjeras izstādē pielietot izstrādātājs. Iztrūkstot šiem abiem būtiskajiem aspektiem nav iespējams sniegt izvērtējumu par pielietoto tehnoloģiju ietekmi uz hidromelioratīvo stāvokli. Neizslēdzot šī faktora būtiskumu, tā izvērtējums butu potenciāli svarīgs, veicot sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu.

6.	Vides pārskatā būtu jāiekļauj plašāka informācija par esošo vides stāvokli trokšņa un gaisa piesārņojuma aspektā, ņemot vērā arī tuvākajā apkārtnē notiekošo saimniecisko darbību. Ja tuvākajā apkārtnē nav nozīmīgu trokšņa un gaisa piesārņojuma avotu, arī tas norādāms Vides pārskata attiecīgajā nodaļā.	Lokālplānojuma teritorijā un tām piegulošajās zonās šobrīd netiek realizēta saimnieciskā darbība, kas rada trokšņa vai gaisa emisijas. Informācija par Pedeles upi iekļauta Vides pārskata sadaļā "Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamā attīstība, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots".
7.	Vides pārskatā nepieciešams ievērtēt teritorijas hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus un jāizdara secinājumi par iespējamo ietekmi, teritorijas piemērotību funkcionālās zonas maiņai. Gadījumā, ja derīgais materiāls tiktu iegūts, izmantojot tehnoloģiju, kas paredz veikt atsūknētā gruntsūdens novadīšanu Pedeles upē, Vides pārskats būtu papildināms arī ar vērtējumu par atsūknētā gruntsūdens novadīšanas iespējām un pieļaujamību (hidroloģiskā režīma izmaiņām).	Hidroģeoloģiskie apstākļi smilts-grants un smilts atradnē ir salīdzinoši vienkārši. Gruntsūdens barošanās notiek no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem. Papildināšanās intensitāte ir atkarīga no atmosfēras nokrišņiem, virszemes noteces, aerācijas zonas veidojošo nogulumu biezuma un filtrācijas īpašībām.
8.	Vides pārskatā izvērtējama iespēja derīgo izrakteņu izvešanai izmantot apkārtnes autoceļu tīklu, ņemot vērā esošo autoceļu segumu, kvalitāti un noslodzi.	Lokālplānojuma teritorijas sasniedzamībai perspektīvā tiks ierīkots jauns ceļš. Tas tiks īstenots, jo esošā piekļuve ir pārāk šaura un nedroša intensīvai kravu plūsmai.
9.	Vides pārskatu nepieciešams pamatot, ka derīgo izrakteņu ieguves platību paplašināšana Lokālplānojuma teritorijā ir pieļaujams un piemērots teritorijas atļautās izmantošanas veids, ka apkārtnes teritorija (ievērtējot esošo vides stāvokli, pastāvošās vides problēmas, infrastruktūras pieejamību un stāvokli) sagaidāmās vides ietekmes spēs absorbēt, ka netiks radīti jauni vides konflikti vai tie tiks savlaicīgi risināti, novērsti un mazināti ar plānotajiem TIAN.	Nekustamā īpašuma „Valsts mežs 94880040040” zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 94880010023 tiek plānota derīgo izrakteņu (smilts un grants) ieguve 5,81 ha platībā. Derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā ir iekļauta likuma „Par ietekmi uz vidi novērtējumu” 2. pielikumā, kurā norādītas darbības, kurām nepieciešams ietekmes sākotnējais izvērtējums. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un Vides pārskata izstrādes laikā vēl nebija pieejama informācija ar detalizētiem tehnoloģiskajiem izstrādes risinājumiem, kā arī informācija par plānoto izstrādes un izstrādātā materiāla izvešanas intensitāti. Pēc detāplānojuma apstiprināšanas tiks veikta potenciālo izstrādes darbu plānošana, tādēļ paplašināts inženiertehnoloģisko risinājumu skaidrojums par plānoto darbību objektā tiks ietverts sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā.
10.	Vides pārskata sadaļā <i>Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai</i> ietverta informācija par iespējamiem	Veikti atbilstoši precizējumi Vides pārskata sadaļā- "Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai".

	<p>informācijas avotiem, taču nav ietverti konkrēti priekšlikumi par monitoringam izmantojamajām vides indikatoru grupām.</p> <p>Biroja ieskatā Vides pārskata plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai var tikt izmantotas, piemēram, šādas indikatoru grupas: virszemes ūdeņu kvalitāte, gaisa kvalitāte un trokšņu līmenis. Vides pārskats jāpapildina ar konkrētiem izvēlētajiem indikatoriem.</p>	
11.	<p>Vides pārskatu ieteicams papildināt ar iztrūkstošo informāciju par notikušajiem sabiedrības līdzdalības pasākumiem.</p>	<p>Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 83.punktu un Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 11.punktu, Valkas novada dome 2019.gada 30.maijā pieņēma lēmumu par Lokālpilnojumā daļai no nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, rūpnieciskās apbūves teritorijas izveidošanai Valkas pagastā, pirmās redakcijas un Vides pārskata projekta nodošanu publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai (protokols Nr.8, 17.§). Publiskās apspriešanas termiņš tika noteikts 30 dienas no paziņojuma publicēšanas dienas. Ar Lokālpilnojumā pirmo redakciju un Vides pārskata projektu varēja iepazīties Valkas novada domē, Valkā, Beverīnas ielā 3, 12.kabinetā, katru darba dienu no plkst.8:00 līdz 17:00, izņemot piektdienās, kad varēja iepazīties līdz 16:00. Ar elektronisko versiju bija iespējams iepazīties zemāk un valsts vienotajā ģeoportālā www.geolatvija.lv Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2019.gada 19.jūnijā plkst. 16:00 Valkas novada domē, Beverīnas ielā 3, 2.stāva zālē, Valkā, Valkas novadā. Rakstveida priekšlikumi bija iesniedzami Valkas novada domē, Beverīnas ielā 3, 12.kabinetā, katru darba dienu no plkst.8:00 – 17:00, piektdienās līdz plkst.16:00, vai nosūtāmi pa pastu – Valkas novada dome, Beverīnas iela 3, Valkā, Valkas novads, LV-4701. Sabiedriskās apspriešanas laikā no sabiedrības rakstveida priekšlikumi netika saņemti. Papildinājums iekļauts sadaļā “Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti”.</p>

ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀ ATTĪSTĪBA, JA DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Ģeogrāfiskais novietojums

Lokāplānojuma teritorija atrodas Valkas novada Valkas pagastā, aptuveni 9 km attālumā uz ziemeļrietumiem no Valkas pilsētas, 1,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem no apdzīvotas vietas Pedele un aptuveni 1,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem no valsts vietējās nozīmes autoceļa (V236) Valka – Pedele – Ērgeme. Zemes īpašuma nosaukums ir "Valsts mežs 94880040040", kadastra apzīmējums - 94880010023. Ģeomorfoloģiski lokāplānojuma teritorija atrodas Sakalas augstienē, Ērgemes paugurainē. Absolūtās augstuma atzīmes mainās no 65,4 metri līdz 68,2 metriem virs jūras līmeņa. Lokāplānojuma teritorija ietver salīdzinoši nelielu platību – 5,81 ha, un tā ir neliela daļa no zemes vienības, kuras kopējā platība ir 932,27 ha. Lokāplānojuma zemes vienība atrodas AS „Latvijas valsts meži” valdījumā esošā īpašumā, blakus tai atrodas gan fizisku personu, gan juridisku personu īpašumā esošas zemes.

Teritorijai nav piekļuves valsts vai pašvaldības autoceļiem, un tā atrodas blakus agrākai derīgo izrakteņu vietai - Circeņu karjeram.

Ģeoloģija un hidroģeoloģija, virszemes ūdeņi

Saskaņā ar 2017.gada augustā SIA „Ģeo Eko Risinājumi” veiktajā ģeoloģiskajā izpētē norādīto, lokāplānojuma teritorijā derīgo materiālu veido glaciofluviālie nogulumi, kas sastāv no smalkgraudainas, vidējgraudainas, rupjgraudainas smilts un smilts–grants materiāla. Derīgais izrakteņu līdz izpētītajam dziļumam iegul gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa. Gruntsūdens barošanās notiek no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem, virszemes noteces, aerācijas zonas veidojošo nogulumu biezuma un filtrācijas īpašībām. Smilts un smilts–grants slāņkopas biezums atradnē mainās no 8,5 līdz 14,7 metriem. Lokāplānojuma teritorija atrodas aptuveni 200 metru attālumā no Pedeles upes.

Pedeles upe, kas Latvijā nav izdalīta kā ūdensobjekts, iztek Igaunijā, kļūst par Igaunijas – Latvijas robežupi un pēc tecējuma pa Valkas novadu, ieplūstot Igaunijā, kļūst par Mazās Emajegi pieteku. Pēc ekspertu vērtējuma, pārrobežu piesārņojuma ietekme no Latvijas uz Igauniju, kā arī no Igaunijas uz Latviju ir novērtēta kā nebūtiska (GAUJAS UPJU BASEINU APGABALA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS 2016.-2021.GADAM).

Pedeles upes garums ir 31 km, upes baseina platība 219 km². Upe izplūst no Sakalas augstienes dienvidu nogāzes Koorkūla ezeru sistēmā ietilpstošā Kadastiku ezera. Augštecē apmēram 2,5 km garumā Pedeles upe veido Igaunijas – Latvijas robežlīniju, tad 16 km garumā plūst pa Latvijas teritoriju, šķērso Valkas un Valgas pilsētas un ieplūst Väike - Emajõgi upē aiz Tõlliste ciema.

Atbilstošo Gaujas upju baseinu apgabalu pārrobežu ūdens objektu (upju, ezera, piekrastes) kvalitātes novērtējumam, 2013.g.fizikāli ķīmiskā ūdens kvalitāte Pedeles upē, atbilstoši kvalitātes klasei, raksturojama kā ļoti laba.

Šajā ziņojumā veiktā ekoloģiskā stāvokļa novērtējuma rezultāti rāda, ka upju ekoloģiskais stāvoklis attiecībā uz:

- bezmugurkaulniekiem Latvijas teritorijas pusē vērtējams kā vidējs, kamēr Igaunijā ļoti labs;
- makrofītiem – Latvijā un Igaunijā ļoti labs;
- zivīm- Latvijā slikts, Igaunijā - nav datu;
- kopējais ekoloģiskais stāvoklis abās valstīs vidējs.

Ziņojuma izstrādātāji norādījuši, ka Pedeles upes ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai būtu svarīgi izpētīt Valkas un Valgas pilsētu piesārņojuma un lauksaimniecības difūzā piesārņojuma ietekmi.

Par smilts-grants un smilts ieguvu ar ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu un paredzamo ietekmi uz vidi, tai skaitā virszemes ūdensobjektu kvalitāti, šobrīd spriest nav iespējams, jo nav zināmas konkrētas ieguves tehnoloģijas. Šis ir jautājums, kas būtu vērtējams sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros.

Ainava un apdzīvojums, saimnieciskā darbība

Lokālpilnojumā teritorija atrodas slēgtā ainavā ar tuvām skatu perspektīvām – mežā, kopumā līdzinā apvidū ar nelieliem, lēzeni reljefa pacēlumiem un pazeminājumiem. Tuvākās mājas atrodas aptuveni 1 km attālumā, un tās ir Circeņi, Ziediņi un Mežuļi. Esošajām mājām, kā arī Pedeles centram, ir kultūrvēsturiska nozīme. Apsekojot lokālpilnojumā teritoriju, bija konstatējams, ka, piemēram, mājas Circeņi ir aptuveni 100 gadu vecas. Lai gan ceļš uz tām iebraukts, un tās tiek uzturētas, izskatījās, ka pastāvīgi iedzīvotāji tajās nedzīvo. Mājas Ziediņi ir neapdzīvotas. Veicot nepieciešamās darbības, ko nosaka normatīvie akti teritoriju plānošanā un izmantošanā (pašvaldības saistošos noteikumus – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un grafisko daļu), plānošanas dokumentam, veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, kā arī turpmākajā teritorijas attīstības procesā paredzētās darbības, tiek veicināta legāla saimnieciskā darbība, sabiedrības līdzdalība, ievērojot ilgtspējības principu, vienlīdzīgu iespēju principu, atklātības principu un savstarpējās saskaņotības principu.

Lokālpilnojumā teritorijā un tām piegulošajās zonās šobrīd netiek realizēta saimnieciskā darbība, kas rada trokšņu vai gaisa emisijas.

VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Kā potenciāli ietekmējamās teritorijas lokālpilnojumā paredzētās darbības rezultātā šī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma kontekstā identificētas:

- Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*) labā kvalitātē, kas atrodas lokālpilnojumā darbības zonai rietumos piegulošajā teritorijā;
- dzīvojamās mājas Circeņi, Ziediņi un Mežuļi, kas atrodas aptuveni 1 km attālumā no lokālpilnojumā teritorijas.

Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, Natura 2000 teritorija, ir dabas liegums "Burgas pļavas", un tā atrodas aptuveni 6,6 km uz dienvidaustrumiem no plānotās darbības vietas. Ņemot vērā lokālpilnojumā teritorijā plānoto darbību un tās mērogu, ietekme uz dabas lieguma teritoriju "Burgas pļavas" nav paredzama.

AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „OZOLS” publicēto informāciju, lokālpilnojumā teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

Spēkā esošie Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi (19.04.2011. Ministru kabineta noteikumi Nr.303) neaizliedz derīgo izrakteņu ieguvu konkrētajā vietā. Kā savos nosacījumos norāda Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācija (23.08.2018. vēstule Nr. 4.8/4285/2018-N), lokālpilnojumā teritorijā nav reģistrētas citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tai skaitā dabas pieminekļi. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, Natura2000 teritorija, ir dabas liegums "Burgas pļavas", un tā atrodas aptuveni 6,6 km uz dienvidaustrumiem no plānotās darbības vietas. Plānotās darbības teritorijā arī neatrodas un tā nepieļauj nevienu mikroliegumu vai tā buferzonai. Tuvākais mikroliegums atrodas aptuveni kilometra attālumā un neatrodas plānotās darbības

ietekmes zonā. AS „Latvijas valsts meži” vides eksperte Ieva Rove 2016.gada 3.jūnijā apsekoja lokālplānojuma jeb plānoto derīgo izrakteņu teritoriju, un uz tā pamata sagatavoja ietekmes uz vidi vērtējumu. Tajā tiek norādīts, ka lokālplānojuma teritorijā un tās tiešā tuvumā līdz šim nav reģistrētas retas vai īpaši aizsargājamas sugas, kas atrodas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroiegumiem vai aizsargājamiem biotopiem.

Blakus lokālplānojuma teritorijai atrodas Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*) labā kvalitātē. Lai saglabātu aizsargājamā biotopa dabiskam mežam nozīmīgus struktūras elementus, raksturīgās funkcijas un mikroklimatu, karjera izstrādes laikā, īpaši nogāzes daļā, kas piekļaujas boreālā meža biotopa daļai, rekomendējamas slīpas nogāzes. Tas palīdzētu izvairīties no negatīviem lokāla rakstura nogāžu procesiem un potenciālas nelabvēlīgas ietekmes uz meža biotopu.

STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kura izstrādē jāņem vērā attiecināmo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, kas regulē teritoriju attīstības plānošanu, atļauto izmantošanu un apbūvi, kā arī normatīvie akti, kas regulē saimnieciskās darbības veidus, kas plānotas lokālplānojuma teritorijā.

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Nodaļā analizētās ietekmes attiecināmas uz lokālplānojumā plānotās teritorijas izmantošanu pēc lokālplānojuma apstiprināšanas.

Stratēģiski veicot potenciālo ietekmju vērtējumu saistībā ar lokālplānojuma teritorijā paredzēto derīgo izrakteņu izstrādi, tika identificētas šādas ietekmes:

- ietekme uz gaisa kvalitāti karjera izstrādes un iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā;
- trokšņa emisija;
- satiksmes intensitātes pieaugums un tā radītā potenciālā noslodze uz apdzīvotajām vietām transportēšanas maršrutā;
- iespējamās hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas;
- iespējama ietekme uz ainavu;
- ietekme uz zemesdzi, kas radīsies jauna pievadceļa posma izbūves gadījumā;
- iespējama ietekme uz lokālplānojumam piegulošo īpaši aizsargājamo mežu masīvu - meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*).

Tiešās ietekmes

Tiešā ietekme uz vidi radīsies, iznīcinot derīgās augsnes slāni un veģetāciju karjera izveidošanas laikā. Par tiešo ietekmi uzskatāma arī ietekme uz ainavu apkārtējā teritorijā, kā arī putekļi un troksnis no materiāla iegūšanas un transportēšanas. Ņemot vērā lokālplānojuma un vides pārskata izstrādātājiem pieejamo informāciju par izstrādes tehnoloģijām un iegūstamā materiāla apjomu, nav indikāciju par nelabvēlīgu ietekmi uz gaisa kvalitāti, kā arī uz Pedeles upes kvalitāti un ietekmes teritorijā pakļautajiem gruntsūdeņiem.

Netiešās ietekmes

Netiešās ietekmes būs novērojamas galvenokārt kā iegūtā materiāla izstrādes un transportēšanas rezultātā radītās putekļu emisijas un troksnis. Šīs ietekmes, īpaši putekļu, intensitāte un ietekme būs atkarīga no laikapstākļiem. Respektīvi, sausā, bezlietus periodā ietekme būs izteiktāka nekā mitrā laikā. Precīzs vides ietekmes apjoms saistībā ar gaisa emisiju, ko rada ieguves rūpniecība (cietās daļiņas PM10 un PM2.5, oglekļa oksīds un slāpekļa dioksīds) būtu definējams tikai pēc veiktiem matemātiskiem aprēķiniem un izkliedes modelēšanas. Matemātiskos aprēķinus var veikt arī citu emisiju apjoma novērtēšanai un ietekmes prognozēšanai, bet šajā plānošanas etapā tas nav iespējams, jo aprēķinu veikšanai nepieciešama tehnoloģiski precīza informācija un dati. Pieejamās informācijas apjomos, izvērtējot iespējamus riskus un draudus, uzskatāms, ka gaisa emisiju aprēķini lokālplānojuma izstrādes kontekstā nav nepieciešami. Situācijas novērtēšanai izmantota arī salīdzinošā analīze, veicot teritorijas apstākļu novērtējumu un pieņemot, ka līdzīgos apstākļos var veidoties līdzīgi procesi vai ietekmes. Tā, piemēram, salīdzinošās analīzes rezultātā tika novērtēta ģeoloģisko procesu attīstības iespējamība un veidi, pamatojoties uz eksistējošo pieredzi, kā tādos pašos vai līdzīgos apstākļos citviet norit ģeoloģiskie procesi, iespējamās augsnes izmaiņas, arī iespējamā ietekme uz ainavu utml.

Īslaicīgās ietekmes

Pie īslaicīgām ietekmēm var pieskaitīt pagaidu atsevišķu būvju jeb objektu izvietojumu karjera ierīkošanas un ekspluatācijas periodā, ja pēc tādām radīsies nepieciešamība (pārvietojamās tualetes kabīnes, konteinera tipa ēka utml.).

Ilglaicīgās ietekmes

Lai realizētu lokālplānojumā paredzēto darbību – veiktu smilts-grants ieguvi 5,81 ha platībā, ir nepieciešama zemes lietojuma maiņa. Konkrēti lokālplānojuma teritorijas gadījumā, mainot teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no „Meža teritorijas” uz „Rūpnieciskas apbūves teritoriju”. Šajā gadījumā zemes lietojuma maiņa ir traktējama kā ilglaicīgā ietekme, jo tā radīs izmaiņas ainavā.

Pie ilglaicīgām ietekmēm būtu klasificējama arī jauna ceļa ierīkošana lokālplānojuma teritorijas sasniegšanai. Jauna ceļa ierīkošana ir nepieciešama, jo esošais ceļš ir pārāk šaurs un nedrošs intensīvai kravu plūsmai. Ņemot to vērā, lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos norādīts, ka lokālplānojuma piekļuve organizējama no AS "Latvijas valsts meži" ierīkota ceļa. Izvērtējot šo alternatīvu, ir secināms, ka no vienas puses jaunas piekļuves ierīkošana ir saistāma ar zemeszemes bojājumiem, tomēr tā būtu vērtējama kā atbilstošāka no drošības viedokļa. Novirzot smagā transporta plūsmu, kas izvedīs no karjera izstrādāto materiālu, no ceļa, kas tiek izmantots kā pārvietošanās ceļš līdz viensētām, uzlabosies ceļu satiksmes drošība. Plūsmas novirzīšana pa atsevišķu izbūvētu ceļu samazinās arī trokšņa ietekmi uz tuvākajām dzīvojamajām mājām.

Summārās ietekmes

Pie summārām ietekmēm būtu minamas putekļu un trokšņu emisijas, kas radīsies karjera izstrādes un iegūtā materiāla transportēšanas laikā. Tomēr nav paredzama tādas gaisa (PM10 daļiņas) un trokšņa emisijas, kas pārsniegtu normatīvajos aktos paredzētos robežlielumus. Apkopojot iepriekšminēto, var uzskatīt, ka kopumā lokālplānojuma un paredzētās darbības īstenošana neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti. Īstenojot lokālplānojumā paredzēto darbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, teritorijā paredzētā saimnieciskā darbība nenonāks pretrunā ar vides un dabas aizsardzības prasībām, kā arī saskan ar novada ekonomiskās attīstības mērķiem.

RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

Risinājumi ietekmes mazināšanai karjera ierīkošanas un izstrādes laikā

Veicot derīgā izrakteņa izstrādes darbus karjerā, lai nodrošinātu potenciāli negatīvo ietekmju uz apkārtējo vidi un zemes dziļēm minimizēšanu, būtu jāizskata variants par noņemtās augsnes virskārtas izmantošanu karjera rekultivācijas vajadzībām. Projektējot derīgo izrakteņu ieguvu, darbi ir jāplānotā, lai būtu pēc iespējas mazāki materiāla zudumi. Atradnes izstrādes procesā jāievēro visi saistošie normatīvie akti, minimizējot ietekmi uz vidi, jāievēro institūciju nosacījumi un tehnisko noteikumu prasības. Lai nepieļautu ķīmisko un kaitīgo vielu noplūdi vidē, neveikt kapitālos tehnikas remontdarbus atradnes teritorijā. Degvielas un smērvielu uzglabāšana karjerā nav paredzēta. Mehānismu uzpildīšana ar naftas produktiem jāveic no specializētām pārvietojamām uzpildes cisternām karjera uzturēšanas bāzē, kur blakus jāuzglabā sorbents, kurš izmantojams avārijas situācijās noplūdušo vielu savākšanai. Aizliegts mazgāt un veikt tehnikas remontu karjera teritorijā – tas jāveic tikai specializētajās darbnīcās. Veicot derīgo izrakteņu ieguvu, tiek plānoti preterozijas pasākumi (izstrādes laikā karjera malu slīpums tiks veidots līdzīgs dabiskās nogāzes leņķim, lai izvairītos no nogāzes nobrukumiem, t.i. veidojot līdz 5 - 6 metru augstas kāples (nevis stāvas vienlaidu nogāzes). Pēc izstrādes jāveic karjera rekultivācija saskaņā ar rekultivācijas projekta prasībām, ietverot nogāžu planēšanu.

Lokālplānojuma teritorijai piegulošajā Circeņu karjerā derīgo izrakteņu ieguve ir izbeigta vairāk kā pirms 10 gadiem. Rekultivācija netika veikta, jo karjers pēc izstrādes bija salīdzinoši labā estētiskajā kvalitātē. Šobrīd Circeņu karjeru klāj dabiskais apaugums, un šo teritoriju vietējie iedzīvotāji mēdz izmantot rekreācijai pie dabas. Pēc jaunā karjera izstrādes ir plānoti rekultivācijas darbi. Lai saglabātu dabisku un vienmērīgu pāreju ar iepriekš izstrādāto Circeņu karjeru, arī tā daļā, ka robežojas ar jauno karjeru, ir plānota rekultivācija.

Risinājumi potenciālās ietekmes uz dabas vērtībām minimizēšanai

Blakus lokālplānojuma teritorijai atrodas Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – veci vai dabiski boreāli meži (biotopa kods – 9010*) labā kvalitātē. Lai saglabātu aizsargājamā biotopa nozīmīgus struktūras elementus, raksturīgās funkcijas un mikroklimatu, derīgo izrakteņu ieguves laukuma konfigurāciju un nogāžu slīpumu ieteicams plānot tā, lai minimizētu provizoriskās ietekmes uz Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamiem meža biotopiem, kas atrodas blakus lokālplānojuma teritorijai. Raugoties no šobrīd pieejamās informācijas apjoma, šis pasākums varētu būt optimāls ietekmes un slodzes mazināšanai uz īpaši aizsargājamo biotopu. Lai novērtētu riskus, kas saistīti ar erozijas draudiem un erozijas potenciāli negatīvo ietekmi uz meža biotopu, rekomendējams izskatīt karjera izstrādes darbu uzsākšanu no saudzējamā un īpaši aizsargājamā meža attālākās daļas, potenciālu draudu gadījumā pārvērtējot ietekmes riska mazināšanas pasākumu pastiprināšanu pret dabas teritorijai piegulošo daļu. Lai samazinātu putekļu un trokšņu emisijas ārpus atradnes teritorijas, minimizējot ietekmes uz Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamiem meža biotopiem, plānots veidot rekultivācijai uzglabājamās augsnes vaļņus.

ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Lokālplānojums ir Valkas novada pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, ko izstrādā nekustamajam īpašumam, konkrētas šīs teritorijas attīstības un plānošanas uzdevuma risināšanai, kas saistīts ar Valkas novada teritorijas plānojuma grozīšanu (funkcionālā zonējuma maiņu) un, kas nav pretrunā ar augstāka līmeņa Valkas novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Lokālplānojuma izstrādes risinājumu pamats - 2018.gada 13.jūnijā Valkas novada pašvaldībā saņemtais AS „Latvijas valsts

meži" iesniegums ar lūgumu uzsākt lokālpilnojumā izstrādes procedūru daļai no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023, jo tajā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve. Šobrīd Valkas novada pašvaldībā notiek izstrāde pie jauna novada teritorijas plānojuma, to grozījumu izstrādes (Valkas novada domes 2019.gada 31.janvāra lēmums „Par Valkas novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu, tā izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu”). Ņemot to vērā, ka teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā attīstība tiek paredzēta 25 gadu ilgtermiņā, būtu ieteicams lokālpilnojumā un tās tuvākā apkārtnē paredzēt elastīgāku teritorijas izmantošanu. Tas nozīmētu, ka pēc derīgo izrakteņu ieguves teritorijas rekultivācijas būtu atļauta ne tikai ar ražošanu saistītā attīstība, bet arī mežsaimniecība vai ar rekreāciju saistītā darbība.

Kā vienīgo alternatīvu lokālpilnojumam varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad lokālpilnojumā izstrādes robežās esošajā nekustamajā īpašumā tiek saglabāta dabā esošā situācija un netiek plānota turpmākā īpašuma attīstība un netiek izstrādāts lokālpilnojums, bet tas ir pretrunā ar plānoto nekustamā īpašuma turpmāko attīstību. Situācijā, ka lokālpilnojumā paredzētā darbība – derīgo izrakteņu (grants un smilts) ieguve netiktu plānota, teritorija saglabātos kā dabiska pamatne bez citām izmantošanas perspektīvām, bet blakus esošā izstrādātā karjera teritorija laika gaitā dabiski atjaunotos, saplūstot ar esošo ainavu. Neizstrādājot un neīstenojot lokālpilnojumu, tiktu saglabāta esošā situācija jeb teritorijas izmantošana, kāda tā pašlaik ir dabā, bet tiktu liegta iespēja nekustamā īpašuma attīstībai.

IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.pantu paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenojot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenojot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam. Ņemot vērā to, ka teritorijā neatrodas aizsargājamās sugas un biotopi, un nav izveidoti mikroliegumi, kompensēšanas pasākumi netiek paredzēti.

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Lokālpilnojumā teritorija atrodas ~ 3 km no Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas robežas. Ņemot vērā lokālpilnojumā teritorijā paredzētās darbības veidu – derīgo izrakteņu (smilts-grants) izstrāde - pārrobežu ietekme nav sagaidāma.

PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Lai konstatētu lokālpilnojumā īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā un ņemot vērā VPVB atzinumu par vides pārskatu, jāveic lokālpilnojumā īstenošanas monitorings. Lokālpilnojumā īstenošanas monitorings veicams atbilstoši 23.03.2004. MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Lokālpilnojumā īstenošanas monitoringam var izmantot valsts statistikas datus u.c. informāciju, kas ir pieejama monitoringa izstrādātājam. Par palīgīdzekli monitoringa

ziņojuma formai var izmantot arī VPVB sagatavoto paraugu, kā arī iepazīties ar metodiskajiem norādījumiem, kas pieejami VPVB interneta mājas lapā.

Ņemot vērā VPVB atzinumu par Vides pārskatu, jāveic lokālpilnojumā īstenošanas monitorings. Biroja ieskatā Vides pārskata plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai būtu uzmanojamas šādas indikatoru grupas: virszemes ūdeņu kvalitāte, gaisa kvalitāte un trokšņu līmenis.

Izstrādātājs sagatavo monitoringa ziņojumu un atzinumā par vides pārskatu Vides pārraudzības valsts biroja noteiktajā termiņā iesniedz to Vides pārraudzības valsts birojā. Lokālpilnojumā īstenošanas monitoringa ziņojumu vēlams izstrādāt, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteicamos metodiskos norādījumus, ziņojuma formu un **ņemot vērā sekojošus indikatorus:**

Joma	Indikators
Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> – upes ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte (LVGMC dati); – Dzeramā ūdens analīžu rezultāti (Veselības inspekcijas dati);
Gaisa kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> – iedzīvotāju iesniegumi un ziņojumi par putekļiem (pašvaldības dati, vides institūciju dati, u. c.); – limitētās un faktiskās emisijas uzskaitē vai aprēķini no lokālpilnojumā teritorijā perspektīvajiem emisiju avotiem (uzņēmuma dati)
Troksnis	<ul style="list-style-type: none"> – iedzīvotāju iesniegumi un ziņojumi par radīto troksni (pašvaldības dati, vides institūciju dati, u. c.) – limitētās un faktiskās emisijas uzskaitē vai aprēķini no lokālpilnojumā – veiktie trokšņa intensitātes mērījumi (uzņēmuma un citu iestāžu dati)

KOPSAVILKUMS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt lokālpilnojumā īstenošanas iespējamo jeb prognozējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, ņemot vērā lokālpilnojumā izstrādes mērķi, uzdevumus un teritorijas, kuras varētu tikt ietekmētas, kā arī izvērtējot esošo situāciju dabā. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāts ir šis dokuments – Vides pārskats. Lokālpilnojumā teritorijai ir salīdzinoši neliela platība – 5,81 ha, un šis zemes gabals atrodas AS „Latvijas valsts meži” valdījumā. Lokālpilnojumā teritorijas izstrādes mērķis - mainīt teritorijas plānojumā noteikto teritorijas izmantošanas mērķi no „Meža teritorijas” uz „Rūpnieciskas apbūves teritoriju”. Tas ir nepieciešams, ja ieguves karjera platība pārsniedz 2 ha. Tā kā derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguve plānota 5,81 ha platībā, tādējādi šī iecere pakļaujas kritērijiem, kas nosaka, ka tad jāizstrādā lokālpilnojumā, paredzot zemes mērķa izmantošanas maiņu. Vides pārraudzības valsts birojs 2018.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu Nr. 4-02/89 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt lokālpilnojumā īstenošanas iespējamo jeb prognozējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, ņemot vērā lokālpilnojumā izstrādes mērķi, uzdevumus un teritorijas, kuras varētu tikt ietekmētas, kā arī izvērtējot esošo situāciju dabā. Vides pārskatā analizēts esošais vides stāvoklis lokālpilnojumā teritorijā, minētas iespējamās vides problēmas, kādas varētu rasties īstenojot lokālpilnojumā plānoto smilts, smilts- grants ieguvi, kā arī apzinātas dažādas iespējamās ietekmes saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvi. Kā būtiskākās minamas ietekme uz gaisa kvalitāti karjera izstrādes un iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā, troksnis, satiksmes plūsmas pieaugums, kas saistīts ar materiāla izvešanu, putekļi gan karjera izstrādes, gan

transportēšanas laikā, ietekme uz blakus esošo īpaši aizsargājamo meža biotopu *veci vai dabiski boreāli meži* (biotopa kods – 9010*). Tāpat aprakstīti risinājumi, kā būtu iespējams potenciālās ietekmes mazināt. Lokālplānojuma teritorija atrodas Valkas novadā, kas izstieptā formā stiepjas netālu no Igaunijas robežas. Ņemot vērā lokālplānojuma teritorijā paredzētās darbības raksturu – derīgo izrakteņu izstrāde, kā arī izstrādes apjomu, pārrobežu ietekmes nav paredzamas.